

Prezident republiky

Praha, 13. července 2017

Vážení účastníci konference, milí rusisté a všichni příznivci ruského jazyka a literatury,

když jsem byl požádán, zdali bych zaslal zdravici při příležitosti 50. výročí založení MAPRJAL, neváhal jsem ani chvíli. Je totiž mou ctí přispět svým drobným dílem k oslavám této reprezentativní a renomované organizace, a to o to více, že u jejího zrodu stáli mimo jiné také výborní čeští rusisté Mathauser či Malíř.

Byť žáci Pražského lingvistického kroužku a čeští literární vědci nebyli zdaleka jediní „otcové zakladatelé“, česká stopa v založení MAPRJAL je zřetelná – vždyť i „guru“ moderní ruské lingvistiky V. V. Vinogradov a jeden z duchovních otců MAPRJAL držel čestný doktorát z Karlovy Univerzity v Praze.

Důvod hlubokého propojení Čechů (a Slováků) s evropskou rusistikou je prostý – ruština a ruská literatura měly na rozvoj české i slovenské kultury vždy silný vliv, a to od dob našeho „národního obrození“ až po dnešek.

Zmiňme jen pár příkladů: díky Evženu Oněginovi se z mladíků – Vítězslava Háalka, Jana Nerudy, později J.S. Machara, Julia Zeyera a dalších – stávali básníci. Dokonce i ve slavném Švejkovi je dvojverší z Evžena Oněgina. Gogol je vůbec nejhranějším zahraničním dramatikem v českých dějinách a ruské romance ovlivnily tvorbu Karla Hašlera, Karla Kryla, Ivana Mládka, Jaromíra Nohavicy a mnoha dalších českých spisovatelů, básníků, zpěváků a písničkářů.

Na druhé straně desetitisíce českých hudebníků se podílely, zejména v 19. století, na rozvoji a prosazení ruské hudební kultury. Někteří znalci se špetkou nadsázky dokonce tvrdí a dokládají, že hymny Polska, Mongolska i Bulharska, dokonce i Stalinovu oblíbenou gruzínskou lidovou píseň Suliko, vlastně napsali Češi... Propletenost ruské a české kultury je totiž hustá a dlouhá, a podobné příklady jsou toho jen drobným svědectvím.

Podobně košatý je i vztah k ruskému jazyku. Nebudu se pouštět do historického exkurzu a omezím se na konstatování, že jen málo opravdu důležitých literátů, intelektuálů, kulturních a politických osobností v Česku oslavovaných rusky vůbec neumělo. A co je obzvlášť důležité – ruština je opět populární! Po letech slabého zájmu o ruský jazyk po roce 1989 je ruština dnes (po angličtině a němčině) třetím nejrozšířenějším cizím jazykem vyučovaným na českých školách.

Zkrátka a dobře, rusistika nepřestala být důležitým vědním oborem, protože bohatství ruské kultury se od dob Puškina, Bělého nebo Bulgakova nezmenšilo. Navzdory tomu, že do rusistiky má bohužel někdy tendenci zasahovat aktuální politická situace (což je chybné, protože rusistika a kupříkladu kremlinologie nejsou totéž), myslím, že výuka ruského jazyka a literatury bude v budoucnu čím dál potřebnější.

Přeji proto MAPRJAL vše nejlepší k narozeninám a do dalších let a desetiletí mnoho zapálených rusistů i jejich studentů!

Váš

Miloš Z e m a n
prezident České republiky